

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/34/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7812206693
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Husivarga
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7812206693.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Husivargu a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Gizely Majerčákovej v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, proti odporkyni N. B., narodenej XX.X.XXXX, bývajúcej v U. S. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Važecká 16, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom v Stropkove, Nám. SNP 7, o zaplatenie 772,95 € s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Rožňava, zo dňa 9. novembra 2012, č.k. 5C 57/2012-81, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo vyhovujúcom výroku vo veci samej.

Z a m i e t a návrh na prerušenie konania.

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o náhrade trov konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Rožňava (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom zo dňa 9. novembra 2012, č.k. 5C 57/2012-81 zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi 591,07 € s 9% úrokom z omeškania ročne od 22. apríla 2011 až do zaplatenia s tým, že súd odporkyni povolil zaplatiť uvedenú sumu v mesačných splátkach po 30.- Eur, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku až do zaplatenia, pod následkami straty výhody splátok. Zamietol návrh navrhovateľa ohľadom sumy 181,88 Eur. Zaviazal odporkyňu nahradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 258,70 Eur, na účet právneho zástupcu navrhovateľa, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že právny predchodca navrhovateľa uzavrel s odporkyňou dňa 4. apríla 2008 zmluvu o úvere a ďalších úverových produktoch č. XXXXXXXX, podľa ktorej poskytol odporkyni úver vo výške 60.000,-Sk (1.991,64 €) s tým, že odporkyňa sa zaviazala uvedený úver splácať v pravidelných mesačných splátkach (24) po 3.070,-Sk. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) bola stanovená na 22,60 %. Celková výška úveru bola 60.000,-Sk, a cena úveru bola reprezentovaná sumou 73.680,-Sk. Vzhľadom na to, že odporkyňa bola v omeškaní s platením viac ako troch splátok, došlo k „zosplatneniu“ úveru, čím bola platnosť zmluvy v súlade so zmluvnými podmienkami ukončená. Dĺžná suma ku dňu postúpeniu pohľadávok bola vyčíslená v platobnej histórii ku dňu 1. januára 2009. Odo dňa

postúpenia pohľadávky odporkyňa uhradila dlžnú sumu - dňa 19. apríla 2010 v sume 101,91 €, 16.2.2011 v sume 20 €, 21.3.2011 v sume 20 €, 21.4.2011 v sume 20 €. Dlžná suma v čase rozhodovania súdu činila 591,07 € a zmluvná pokuta sumu 181,88 €. Odporkyňa uznala nárok navrhovateľa a zaviazala sa ho splácať v mesačných splátkach po 20 €. Potom, čo sa dostala do nemocnice, prestala splácať. V súčasnosti je ochotná uvedenú sumu splácať v mesačných splátkach po 30 €. Je vdovou a stará sa o dve školopovinné deti. Po citácii § 53 ods. 1, 2, 3, 5, 8 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), ako aj § 53 ods. 4 písm. k/ OZ, zaviazal súd odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 591,07 €, ktorá reprezentuje nezaplatenú časť úveru. Uvedenú sumu povolil odporkyňu splácať v mesačných splátkach po 30 € podľa § 160 ods. 2 O.s.p. Nárok navrhovateľa v sume 181,88 € reprezentujúci zmluvnú pokutu zamietol, lebo podľa názoru súdu uvedená zmluvná pokuta má charakter neprijateľnej podmienky. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky spočíva v tom, že navrhovateľ zmluvnú pokutu viazal a počítal z celého dlhu spotrebiteľa, ako aj z dohodnutých úrokov z úveru, a nie zo splatnej splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškani. Na základe týchto skutočností súd zamietol návrh navrhovateľa na priznanie zmluvnej pokuty, ako aj dohodnutých úrokov z úveru. Výrok o náhrade trov konania medzi navrhovateľom a odporkyňou oprel súd o ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p., lebo navrhovateľ mal „častočný úspech, ale neúspech mal v pomerne nepatrnej časti“. Trovy pozostávali zo zaplateného súdneho poplatku 46 € a trov právneho zastúpenia navrhovateľa v sume 212,70 €. Vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania súd nepriznal podľa § 150 ods. 1 O.s.p.

Proti výroku I., III., IV. rozsudku podal vedľajší účastník v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol zmeniť rozsudok okresného súdu v napadnutej časti tak, že návrh zamietla, alternatívne zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vyčítal súdu, že nesprávne rozhodol, keď navrhovateľovi priznal nárok v časti 591,07 €, a to aj za situácie, keď vedľajší účastník vzniesol námietku premlčania celého nároku. Súd svoje rozhodnutie oprel o „dohodu“ o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 18.1.2011. Uviedol, že išlo o formulár vopred pripravený veriteľom pre dlžníka, ktorý nemá žiadnym spôsobom možnosť ovplyvniť jeho obsah. Tento formulár obsahuje jednostranné právne úkony uznania záväzku, prípadne pristúpenia k záväzku a dvojstranné právne úkony pri dohode o splátkach záväzku (a dohode o uzatvorení rozhodcovskej doložky). Vzhľadom k predformulovanému obsahu dohody možno mať vážne pochybnosti o tom, že skutočný prejav vôle dlžníka zodpovedá jej obsahu. Uzatvorenie takejto dohody je v rozpore s dobrými mravmi podľa § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, lebo pri uzatváraní dohody neboli dodržané princípy dobromyseľnosti, čestnosti a navrhovateľom boli využité omyl a lešť v snahe dosiahnuť uznanie premlčaného záväzku spotrebiteľom. Podpisom formulárovej dohody si spotrebiteľ zhoršil svoje zmluvné postavenie a uzatvorenie tejto dohody privodilo spotrebiteľovi značnú ujmu, čo je v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 OZ. Dohoda ako právny úkon je pre svoju nezrozumiteľnosť, neurčitosť a rozpor s dobrými mravmi neplatná. V tomto smere poukázal na dôvody rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 7. júna 2012, č.k. 11 Co 37/2012-88, ktorý považoval dohodu o uznaní záväzku a uzavretí splátkového kalendára za nekalú obchodnú praktiku a z tohto dôvodu za neplatnú. Vyslovil aj počudovanie nad tým, prečo sa súd zaoberal trovami vedľajšieho účastníka, keď odporkyňa v konaní vo väčšej miere bola neúspešná, a tak jej právo na náhradu trov konania principiálne nevzniklo. Uviedol, že aplikácia § 150 ods. 1 O.s.p. je na danú právnu vec nenáležitá. Uplatnil si právo na náhradu trov konania, a to v celkovej sume 212,69 €. V odvolaní vedľajší účastník navrhol pre prípad, že sa odvolací súd nestotožní s právnou argumentáciou (vedľajšieho účastníka) prerušiť toto konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a predložiť Súdnemu dvoru EÚ prejudiciálnu otázku -

Či ustanovenie čl. 2 písm. a/ v spojení s čl. 3 ods. 1, 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať tak, že súdna kontrola nekalých podmienok nezaniká pri uzatvorení hlavnej spotrebiteľskej zmluvy, ak boli tieto zmeny a doplnky vopred dodávateľom vyhotovené ako predbežne formulované štandardné listiny a spotrebiteľ nemôže meniť obsah týchto zmien a doplnkov.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení navrhol odvolanie vedľajšieho účastníka odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania v sume 71,11 €. Zastával názor, že vedľajší účastník nie je oprávnený na podanie odvolania. Poukázal na právny názor vyslovený Krajským súdom v Žiline vo veci 9 Co 259/2012 a Krajským súdom v Prešove 5 Cob 17/2012 etc. K dohode o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku poznamenal, že podľa jeho názoru uvedená dohoda

spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, má písomnú formu, vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prístup dlžníka tento dlh zaplatiť. K otázke priznania náhrady trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka zastáva názor, že v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Poukázal na záver Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci sp.zn. 17 Co 91/2012, podľa ktorého paušálny vstup vedľajšieho účastníka do konania, pre ktorý nebol žiaden dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania, najmä, keď sa Združenie dalo zastúpiť advokátom a navodzuje dojem, že účelom tohto vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal vedľajší účastník v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, voči ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 O.s.p.) preskúmal rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo vyhovujúcom výroku vo veci samej, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka nie je dôvodné.

Odvolaním bol napadnutý rozsudok vo výroku I., ktorým bola odporkyňa zaviazaná zaplatiť navrhovateľovi sumu 591,07 € - nezaplatenú časť úveru - s 9% úrokom z omeškania ročne od 22. apríla 2011 až do zaplattenia a výrok o trovách prvostupňového konania.

Výrok rozsudku, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý ohľadom sumy 181,88 € odvolaním napadnutý nebol, a tak nadobudol právoplatnosť podľa § 206 ods. 2 O.s.p.

Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 25. februára 2014 o 9.50 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli uverejnené minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach (§ 211 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 1, 3 O.s.p. a § 214 ods. 2 O.s.p.).

Výrok rozsudku okresného súdu, ktorým bola odporkyňa zaviazaná zaplatiť navrhovateľovi sumu 591,07 € s 9% úrokom z omeškania ročne od 22. apríla 2011 až do zaplattenia, ktorú súd odporkyňi povolil splácať v mesačných splátkach po 30 € mesačne, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku až do zaplattenia pod následkami straty výhody splátok je vecne správny, a preto ho odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Z obsahu spisu sa podáva, že medzi účastníkmi konania nie je sporná tá skutočnosť, že dňa 4. apríla 2008 bola uzavretá zmluva o úvere a ďalších úverových produktoch č. XXXXXXXX medzi GE Money, a.s., so sídlom v Bratislave, Bottova 7 a odporkyňou, na základe ktorej bol odporkyňi poskytnutý úver 60.000,-Sk, ktorý sa odporkyňa zaviazala splácať v pravidelných 24 mesačných splátkach po 3.070,-Sk ku 4. dňu v mesiaci. RPMN bola určená 22,60%. Celková cena úveru činila 73.680,-Sk.

Taktiež medzi účastníkmi konania nie je spor o tom, že suma 591,07 € reprezentuje neuhradený úver.

Odporkyňa na pojednávaní pred okresným súdom dňa 9. novembra 2012 aj po oboznámení sa s námietkou vedľajšieho účastníka o premlčaní práva uznala svoj záväzok čo do základu aj výšky a požiadala súd o povolenie ho splácať po 30 € mesačne (viď č.l. 79 spisu) poukazujúc na svoje rodinné a majetkové pomery. V tejto časti, t.j. do sumy 591,07 € súhlasila aj s návrhom na začatie konania.

Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že ak niekto písomne uzná, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, má sa za to, že dlh v čase uznania trval. U premlčaného dlhu má takéto uznanie ten právny následok, len ak vedel, ten, kto dlh uznal o jeho premlčaní (viď § 558 OZ).

Odvolačný súd prevzal toto skutkové zistenie, ku ktorému dospel súd prvého stupňa a vychádzal z tohto nepochybne zisteného skutkového stavu veci.

Treba poznamenať, že uznanie dlhu odporkyňou do zápisnice z pojednávania založilo vyvrátiteľnú domnienku, podľa ktorej sa má za to, že jej záväzok v dobe uznania, t.j. 9.11.2012 trval. V tomto konaní, v ktorom navrhovateľ sa domáha splnenia uvedeného záväzku potom spočívajúce dôkazné bremeno ohľadne neexistencie alebo zániku záväzku na dlžníkovi (t.j. odporkyňu) podľa § 558 OZ.

Z uvedeného teda vyplýva, že následkom uznania záväzku je teda presun dôkaznej povinnosti (dôkazného bremena) z veriteľa na dlžníka, ktorý, aby bol v spore úspešný, musí preukázať, že záväzok (dlh) nevznikol, prípadne celkom alebo sčasti zanikol a podobne.

Pre úplnosť sa sluší poznamenať, že v procesnej rovine vznik vyvrátiteľnej domnienky nachádza svoj odraz v ustanovení § 133 O.s.p., ktoré určuje, že skutočnosť, pre ktorú je v zákone stanovená domnienka, ktorá pripúšťa dôkaz opaku, má súd za preukázanú, pokiaľ v konaní nevyšiel najavo opak. Zákon tým vyslovuje všeobecnú zásadu, že dokiaľ nie je preukázaný opak, platí za preukázanú skutočnosť, pre ktorú je v zákone stanovená domnienka, a že teda púha, trebárs i závažná pochybnosť o tom, či skutočnosť v právnej domnienke stanovená existuje, nestačí k tomu, aby nebola považovaná za preukázanú.

Skutočnosť, ktorej svedčí vyvrátiteľná právna domnienka, nie je predmetom procesného dokazovania, ak nebola v konaní domnienka existencie uznaného záväzku vyvrátená, musí súd mať skutočnosť za preukázanú (viď § 133 O.s.p.).

Z týchto dôvodov, ako aj z dôvodov, ktoré obsahuje rozsudok súdu prvého stupňa, s ktorými sa odvolací súd v podstate stotožňuje, odvolací súd rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo vyhovujúcom výroku vo veci samej potvrdil.

Podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., súd preruší konanie, ak rozhodol, že požiadava Súdny dvor Európskych spoločností a rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Predpokladom povinnosti začať konanie o predbežnej otázke týkajúcej sa výkladu komunitárneho práva v zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ je predovšetkým skutočnosť, či otázka komunitárneho práva, týkajúca sa platnosti alebo výkladu úniového práva, je pre riešenie daného prípadu relevantná. Rozhodnutie o otázke hraníc aplikovateľnosti úniového práva (tiež o jeho výklade alebo o jeho platnosti) musí mať bezprostredný súvis so sporom prejednávaným vnútroštátnym súdom v tom zmysle, že ho determinuje po stránke právnej.

Zároveň prejudiciálna otázka nastolená Súdnemu dvoru EÚ nesmie byť zjavne neopodstatnená a irelevantná vo vzťahu k prebiehajúcej konaniu, jej potenciálne zodpovedanie musí mať reálny dosah na prebiehajúci spor a zároveň nesmie ísť o otázku akademickú v tom zmysle, že táto otázka nemá reálny základ v prejednávanom spore.

S prihliadnutím na vyššie uvedené dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutej časti, je zrejmé, že prejudiciálne otázky, ktoré majú byť Súdnemu dvoru EÚ podľa návrhu vedľajšieho účastníka predložené, sú irelevantné vo vzťahu k prebiehajúcej konaniu.

Na základe uvedeného v posudzovanom prípade nevzniká potreba stanoviť hranice aplikovateľnosti úniového práva Súdnym dvorom EÚ.

Z uvedených dôvodov bol návrh na prerušenie konania zamietnutý.

Výrok rozsudku súdu prvého stupňa o náhrade trov konania vo vzťahu medzi navrhovateľom a odporkyňou, ako aj vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi bol nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť dôvodov, a tak odvolaciemu súdu neostala iná možnosť, len zrušiť tento rozsudok a vrátiť ohľadom náhrady trov konania na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

Výrok o náhrade trov konania súd odôvodnil aplikáciou § 142 ods. 2 O.s.p. a zaviazal odporkyňu nahradiť trovy tohto konania navrhovateľovi, „aj keď mal čiastočný úspech, neúspech mal v nepatrnej časti oproti uplatnenému nároku“.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa ale vyplýva, ako by súd aplikoval ust. § 142 ods. 3 O.s.p., podľa ktorého, aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Navrhovateľ sa domáhal zaplata sumy 772,95 € s 9% ročným úrokom od 22. apríla 2011 do zaplata. Súd mu priznal sumu 591,07 € s 9% ročným úrokom z omeškania od 22. apríla 2011 do zaplata. V danom prípade mal súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania postupovať podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a náhradu trov konania pomerne rozdeliť - pomer úspechu 591,07 € k neúspechu 181,88 €. Z tohto porovnania nemožno totiž konštatovať, že by navrhovateľ mal len čiastočný úspech a neúspech bol v nepatrnej časti.

V novom rozhodnutí súd rozhodne nielen o trovách prvostupňového, ale aj odvolacieho konania vo vzťahu medzi účastníkmi konania, tak aj vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.